

NTNU

Sensurveiledning

Emnekode: LGU11012		Emnenavn: Samfunnsfag 1, 1-7: Emne 1. Samfunn, kultur og sosial ulikhet
Semester: Vår	År: 2016	Eksamenstype: Skriftlig, 4 timer

Oppgaveteksten:

Oppgave 1.

Definer begrepene og gjør greie for forholdet mellom dem.

- a) Kultur og sosialisering
- b) Sosial institusjon og institusjonalisering

Oppgave 2.

Redegjør for den greske polisens politiske organisering. Bruk minst ett historisk eksempel.

Redegjør for fremveksten av Roma som imperium. Drøft forskjellene i politisk kultur og sosial organisering mellom den greske politen og Roma som bidro til at politen forble liten, mens Roma ble et imperium.

Oppgave 3.

Gjør en faglig drøfting med vekt på begreplæring for hvorfor, og på hvilke måter, innsikter om antikk politisk kultur er relevante for skolefaget samfunnsfag. Trekk størst mulig relevante deler av lesepensum inn i oppgavesvaret.

Læreplan i samfunnsfag, kompetansemål etter 7.årstrinn:

«finne informasjon om greske og romerske samfunn i antikken og finne dømme på korleis kulturen deira har påverka vår eiga tid»

Relevant pensumlitteratur:

Knutsen, G. (2006). *Lange linjer i historien*. Cappelen

Lund, E. (2011). *Historiedidaktikk: en håndbok for studenter og lærere* (4. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. s. 12–191 (179 s.) (Del III «Tekst- og bildearkiv» fra s. 195 er ikke lesepensum, men må brukes som oppslagsverk).

Martinussen, Willy (2008). *Samfunnsliv: Innføring i sosiologiske tenkemåter*. Oslo: Universitetsforlaget.

Ravnå, Per-Bjarne (2006). *Gresk og romersk politisk historie*. Oslo: Cappelen akademisk forlag. (185 s.)

Forelesninger

Eksamenskrav:

Innhold

Oppgave 1:

En god besvarelse bør først redegjøre for de enkelte begrepene innen begrepsparet for deretter å kort drøfte forbindelse mellom dem. En forutsetning for å få høy uttelling er at kandidaten mestrer å se forbindelsene mellom begrepene.

Oppgave 2

Oppgave 2 består av to redegjørelser med eksempler og en drøfting basert på redegjørelsene.

En god besvarelse redegjør for at polisen er en bystat bestående av byen og territoriet. Størrelsen kunne variere fra noen hundre, til Athen med sine 250.000 – 300.000 innbyggere. Polisen er borgerne, og borgerne er frie menn som hver leder sitt hushold (oikos). Borgerne er krigere og bønder. Det var et eksklusivt fellesskap. Bare borgere kunne eie jord. Kvinner, barn, slaver, frigitte slaver og besøkende er *ikke* en del av polisen. Polisen har ikke noe byråkrati. Lovene vedtas og håndheves av polisen – de er ikke gitt av gudene. Lovene har autonomi. Polisen har ikke et byråkrati, men styres direkte av polisens institusjoner bestående av borgere. En minimumsbesvarelse gjør rede for at polisen var de frie borgerne som vedtok lovene i fellesskap og ikke hadde byråkrati. Det var et eksklusivt fellesskap. Det gis ett hovedeksempel på en polis i pensum, og det er Athen. Athen er kjent for sitt demokrati og at det var den største og ledende polis i klassisk tid (500-323 fvt). Det athenske demokratiet var et direktedemokrati. Studenten bør kunne knytte generelle trekk ved polisen til spesifikk politisk organisering i eksemplet.

Imperiet kjennetegnes av et sentrum som styrer periferiene indirekte gjennom mellommenn med stor grad av autonomi. Forholdet mellom sentrum og hver enkelt periferi er unik (heterogene kontrakter), og gjenstand for forhandlinger. Styringslogikken er splitt og hersk. Roma vokste fra å være en landsby ved Tiberens bredd til et imperium som favnet store deler av den klassiske verden ved erobring og integrasjon i imperiet av de erobrede folkeslag. Ravnå omtaler således Roma som en «erobringmaskin». Hvordan dette fungerte i praksis, og hvordan det er knyttet til den imperiale styringslogikken, viser den gode redegjørelsen. Her vil de flinke studentene kunne redegjøre for hvordan en slave, gjennom soldattjeneste, kunne vinne land og borgerskap i imperiet. Et effektivt byråkrati var en vesentlig forutsetning for etableringen av det romerske imperium.

Drøftingen baserer seg på redegjørelsene, og trekker inn forskjellene mellom Polisen som et eksklusivt fellesskap der sperrene mot endringer i sosial status var høye, og Roma som et inkluderende imperium hvor tidligere slaver kunne bli borgere.

Oppgave 3

En god besvarelse inkluderer en drøfting av både hvorfor og på hvilke måter antikk politisk kultur er relevant for skolefaget samfunnsfag med vekt på faglig argumentasjon. Kandidaten må trekke fram noen begreper det bør undervises om og faglig begrunne sine valg. Det vil telle positivt om kandidaten evner å drøfte hvilke begreper som kan være vanskelig å forstå for elever. Om kandidaten også viser noen metodiske eksempler for arbeid med begrepslæring vil dette være bra for besvarelsen. Bredde i bruk av pensum bør belønnes, samt bredde i begrepsseksempler. En tilstrekkelig oppgave gjør kort rede for sammenheng mellom kunnskapsområdet og den ene læreplanmålet, og trekker fram et fåtall eksempler. Generelle didaktiske eller pedagogiske betraktninger vil ikke være relevant om de ikke kobles til begreper eller områder sentrale for å forstå antikkens politiske kultur.

Form/struktur/språklig fremstilling og logisk sammenheng

Generelt skal klar struktur faglig så vel som logisk samt en presis språklig fremstillingsform belønnes.

Opgavens karakter – Tolking av oppgaveteksten

- Se eksamenskrav

18.04.16 Trondheim

Dato/sted

Kjersti Eggen Dahl

Faglærer/oppgavegiver/-et

Ved eksamen benyttes følgende karakterskala:

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjon som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og manglende selvstendighet.